

Rada Przejrzystości

działająca przy

Prezesa Agencji Oceny Technologii Medycznych i Taryfikacji

Stanowisko Rady Przejrzystości
nr 96/2021 z dnia 19 lipca 2021 roku
w sprawie zasadności wydawania zgód na refundację leku
Raxone (idebenon) we wskazaniu: dziedziczna neuropatia
nerwów wzrokowych Lebera

Rada Przejrzystości uznaje za niezasadne wydawanie zgód na refundację leku Raxone (idebenon), tabletki 150 mg, we wskazaniu: dziedziczna neuropatia nerwów wzrokowych Lebera.

Uzasadnienie

Problem decyzyjny

Dziedziczna neuropatia nerwów wzrokowych Lebera (LHON) jest rzadką chorobą wywołaną mutacjami w obrębie mitochondrialnego DNA. Choroba częściej rozwija się u młodych dorosłych. Minimalną chorobowość szacuje się na 1:10 000, ale badania epidemiologiczne w poszczególnych rejonach wykazały duże zróżnicowanie zapadalności. Nie odnaleziono wskaźników epidemiologicznych dotyczących zachorowalności, chorobowości, umieralności oraz śmiertelności pacjentów z LHON w Polsce.

W przebiegu choroby dochodzi do ostrej lub podostrej, bezbolesnej utraty widzenia centralnego, początkowo w jednym, a później (w ciągu tygodni lub miesięcy) w drugim oku. Rokowanie dotyczące widzenia nie jest korzystne, a w następstwie choroby dochodzi do utraty wzroku u około 50% mężczyzn i około 10% kobiet będących nosicielami wadliwego genu. Zdarzają się jednak spontaniczne poprawy jakości widzenia, a nawet przywrócenie ostrości wzroku u niektórych pacjentów w ciągu 6 miesięcy do roku od wystąpienia objawów (choć zdarzają się przypadki poprawy widzenia nawet po 10 latach). Możliwość wystąpienia spontanicznej poprawy jakości widzenia/przywrócenia ostrości wzroku zależy od typu mutacji, np. dla m. m.11778G>A dotyczy 4%-23%, m.14484T>C - 37%-71%, m.3460G>A - 15%-25%.

We wrześniu 2015 r. idebenon uzyskał rejestrację Europejskiej Agencji Leków (EMA, European Medicines Agency) w terapii LHON, jednak ze względu na niedostępność w krajowym obrocie jest sprowadzany z zagranicy zgodnie z art. 4 ustawy z dnia 6 września 2001 r. Prawo Farmaceutyczne (Dz.U. 2021 poz. 974, z późn. zm.). Pozwolenie unijne zostało wydane pod warunkiem spełnienia

szczególnych zobowiązań, tzn. dostarczenia dwóch raportów okresowych: na podstawie badania otwartego oceniającego skuteczność i bezpieczeństwo produktu Raxone u pacjentów z LHON (badanie LEROS) oraz na podstawie badania oceniającego długoterminowy profil bezpieczeństwa w praktyce klinicznej (badanie PAROS). Podmiot odpowiedzialny został zobowiązany do przedłożenia raportu końcowego z badania LEROS do dnia 31 sierpnia 2021 r. W ocenianym wskazaniu nie sprowadzono do Polski w procedurze importu docelowego żadnego produktu leczniczego. W roku 2020 złożono 2 wnioski o objęcie refundacją w ramach importu docelowego, a w okresie od stycznia do czerwca 2021 – 1 wniosek, ale żaden z nich nie został rozpatrzony pozytywnie. Produkt leczniczy Raxone był przedmiotem oceny Agencji w 2017. Stanowisko Rady Przejrzystości (80/2017) i Rekomendacja Prezesa Agencji (49/2017) były wówczas negatywne, ze względu na brak wystarczających dowodów naukowych w zakresie skuteczności.

Dowody naukowe

Ocenę skuteczności i bezpieczeństwa idebenonu w leczeniu zaburzeń wzroku osób z dziedziczną neuropatią wzrokową Lebera (LHON) przeprowadzono na podstawie randomizowanego badania klinicznego RHODOS, w którym porównano idebenon z placebo, obserwacyjnego badania nieinterwencyjnego RHODOS-OFU, w którym podczas jednej wizyty kontrolnej oceniano ostrość wzroku pacjentów uczestniczących w badaniu RHODOS, otwartego badania interwencyjnego fazy 4 LEROS, Programu Rozszerzonego Dostępu (SNT-EAP-001), retrospektywnej analizy Natural History Case Record Survey 2015 (EMA/480039/2015) oraz wyników 8 badań retrospektywnych (w tym cztery z grupą kontrolną – placebo)). Wyniki tych badań wskazywały na kliniczne korzyści ze stosowania idebenonu w niektórych grupach, w zakresie poprawy ostrości wzroku, ale badania cechowały się niską wiarygodnością i posiadały szereg ograniczeń. Dodatkowo w badaniu RHODOS-OFU zaobserwowano stopniową poprawę w całej analizowanej populacji pacjentów zarówno leczonych idebenonem, jak i otrzymujących placebo.

Aktualizacja dowodów po 2017 roku dostarcza więcej dowodów na skuteczność idebenonu w leczeniu pacjentów z LHON, zarówno w przypadku pacjentów rozpoczynających leczenie w okresie do roku od wystąpienia objawów, jak i w przewlekłej fazie choroby. Jednocześnie są to badania retrospektywne, obejmujące niewielkie populacje pacjentów. Nie opublikowano również dotychczas oficjalnych wyników z badań LEROS i PAROS, wymaganych przez EMA w ramach szczególnego zobowiązania wynikającego z warunkowego dopuszczenia do obrotu (termin zobowiązania do dnia 31 sierpnia 2021).

Interpretacja otrzymanych wyników jest utrudniona także z uwagi na możliwość wystąpienia samoistnej poprawy ostrości wzroku, zależnej od typu mutacji (Catarino 2017), a także możliwość niezależnego od leczenia przejściowego

pogorszenia ostrości wzroku do nadir (najniższej ostrości wzroku będącej skutkiem choroby) w fazie ostrej choroby w pierwszym roku choroby, co również ma wpływ na wyniki leczenia (Catarino 2020, Pemp 2019).

Wytyczne kliniczne wskazują, że terapia idebenonem powinna być rozpoczęta najszybciej jak to możliwe u pacjentów z objawami choroby występującymi krócej niż rok (International Consensus Carelli 2017). Wytyczne MDPI Grusso 2020 dotyczące bezpieczeństwa terapii w chorobach mitochondrialnych rekomendują idebenon jako lek bezpieczny.

W dokumentacji MZ znajduje się opis pacjentki lat 40 z dziedziczną neuropatią nerwów wzrokowych Lebera potwierdzoną w badaniu genetycznym – mutacja 14459G>A w genie MT-ND6 od 2017 roku. Zgodnie z opinią lekarza prowadzącego, dzięki uczestnictwu w badaniu klinicznym i przyjmowaniu leku pacjentka uzyskała znamienne poprawę ostrości wzroku. Pacjentka może w miarę samodzielnie funkcjonować, wróciła do aktywności zawodowej. Eksperti wskazują, że z jednej strony idebenon stanowi w chwili obecnej jedyną skuteczną opcję terapeutyczną w leczeniu LHON, ale jednocześnie dowody naukowe na skuteczność są słabe, koszt terapii jest wysoki, rokowanie niepewne oraz istnieją wątpliwości czy obserwowana poprawa nie jest wynikiem samoistnej remisji.

Problem ekonomiczny

Głównymi ograniczeniami analizy ekonomicznej są niepewność w zakresie czasu trwania leczenia oraz niepewność co do liczby pacjentów, którzy mogą stosować Raxone. Liczba osób cierpiących na LHON w Polsce na przestrzeni lat 2016-2020 została oszacowana średnio na ok. 990 osób rocznie. Odsetek pacjentów, u których lek Raxone byłby stosowany po objęciu go refundacją w ramach importu docelowego został określony na 30 do 840 osób w zależności od przyjętej przed ekspertów wielkości populacji całkowitej. Koszt jednego opakowania z perspektywy płatnika wynosi ok. 20 942 PLN brutto, a koszt 6-miesięcznego leczenia jednego pacjenta to ok. 125 652 PLN brutto. Po uwzględnieniu założeń dotyczących populacji docelowej wydatki płatnika mogą wynieść ok. 3,8 mln PLN dla 6-miesięcznej terapii. Z drugiej strony od początku 2020 r., wpłynęły jedynie 3 wnioski. Ewentualnym czynnikiem zawężającym populację docelową może być ograniczenie stosowania idebenonu do pacjentów, u których objawy neuropatii Lebera występują krócej niż rok, co jest zalecane przez wytyczne kliniczne. Rekomendacje finansowe, są one najczęściej rekomendacjami warunkowymi, obejmującymi m.in. porozumienia cenowe i wprowadzanie RSS. W wielu z nich dowody naukowe uznawano za niewystarczające dla wydania pozytywnej opinii.

Główne argumenty decyzji

Idebenon wydaje się obiecującą technologią lekową, ale niska jakość dotychczasowych dowodów naukowych i związane z nimi ograniczenia (m.in. możliwość samoistnej remisji) oraz wysoki koszt terapii nakazują ostrożność w ocenie. Biorąc pod uwagę, że podmiot odpowiedzialny został zobowiązany do przedłożenia raportu końcowego z badania LEROS do dnia 31 sierpnia 2021 r. należy rozważyć ponowną ocenę po ukazaniu się tego raportu.

Tryb wydania stanowiska

Stanowisko wydano na podstawie art. 31h ust. 2 w zw. z art. 31s ust. 6 pkt 1 ustawy z 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2020 r., poz. 1398 z późn. zm.) oraz w zw. z art. 39 ust. 3 ustawy z 12 maja 2011 r. o refundacji leków, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyrobów medycznych (Dz. U. z 2021 r., poz. 523), z uwzględnieniem opracowania na potrzeby oceny zasadności dalszego wydawania zgody na refundację nr: OT.4211.24.2021 „Raxone (idebenon), tabletki 150 mg, we wskazaniu: dziedziczna neuropatia nerwów wzrokowych Lebera”. Data ukończenia: 14 lipca 2021 r.